

Nr 113.

Ankom till riksdagens kansli den 7 maj 1920 kl. 4 e. m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående
indragning av de teologie professorsprebendena.*

(2:a avd.)

I den till riksdagen den 7 januari 1920 avlätna statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln, punkt 97, föreslagit riksdagen att, i avbidan på proposition angående prebendeinstitutionens upphörande, beräkna ett belopp av 24,820 kronor, därav 22,148 kronor såsom ökning av det ordinarie bestämda anslaget till universitetet i Lund och 2,672 kronor såsom förslagsanslag, högst, på extra stat för år 1921.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 19 mars 1920 dagtecknad, till statsutskottet hänvisad proposition, nr 335, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag *dels* föreslagit riksdagen att för sin del medgiva, att indragning av de teologie professorsprebendena må i den ordning Kungl. Maj:t prövar skäligt bestämma och enligt den ersättningsgrund, som i Kungl. Maj:ts cirkulär den 28 april 1882 finnes angiven, successivt genomföras;

dels ock meddelat riksdagen, att det anslagsbelopp, som i avbidan på proposition angående prebendeinstitutionens upphörande beräknats i statsverkspropositionen till innevarande års riksdag under riksstatsens åttonde huvudtitel, punkt 97, icke erfordras, i vad detsamma avser lönefyllnad till vederbörande professorer i anledning av de åt dem anslagna prebendernas indragning; kommande ej mindre i anledning härav än även vid bifall till vad under punkterna 101, 102, 106, 108, 114, 115 och 122 under åttonde huvudtiteln i årets statsverksproposition föreslagits

det ordinarie bestämda anslaget till universitetet i Lund att upptagas till 907,616 kronor.

Beträffande den i ärendet förebragta utredningen tillåter sig utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Av utredningen i ämnet framgår, att för närvarande endast 2 lektorsprebenden, 5 biskopsprebenden samt 14 professorsprebenden — samtliga dessa sistnämnda förenade med professorsbefattningar inom de teologiska fakulteterna — finnas kvar.

*Utskottets
yttrande.*

Vad professorsprebendena beträffar, har dels 1893 års riksdag uttalat önskan därom, att jämväl dessa prebenden måtte, så snart ske kunde, indragas, dels ock 1868 års kyrkomöte för sin del under viss förutsättning medgivit dylik indragning. Enär sagda indragning nödvändiggör beviljandet av ökade anslag av allmänna medel till vederbörande professorer, erfordras riksdagens medverkan till åtgärden i fråga.

Den av Kungl. Maj:t angivna ersättningsgrunden, vilken återfinnes i cirkuläret den 28 april 1882, innebär, att en var, som efter sagda dag utnämndes till ämbete eller tjänst, varmed enligt gällande bestämmelser prebendepastorat vore förenat, skulle vara skyldig att, om och när Kungl. Maj:t så beslöte, avträda prebendepastoratet mot fyllnad i den med ämbetet eller tjänsten förenade lönen till belopp, vartill inkomsten av prebendepastoratet funnes i lönestat upptagen eller vid lönereglering beräknad.

På sätt av den i ämnet förebragta utredningen framgår, råder i föreliggande fråga i stort sett enighet mellan de i ärendet hörda myndigheterna. Vad särskilt angår indragning jämväl av de prebenden, som äro förenade med professurerna i praktisk teologi, hava dock uppfattningarna varit mycket delade. Departementschefen, som funnit starka skäl tala för även en dylik indragning, har emellertid med hänsyn till den tvekan, som yppats från teologiskt håll, ansett möjlighet till vidare utredning i vissa hänseenden böra lämnas öppen, innan definitivt beslut fattas om indragningen av dessa prebenden. De spörsmål, som därvid skulle undersökas, anginge lämpligaste sättet för befrämjande av den vetenskapliga forskningen inom den praktiska teologiens område och av de blivande prästernas praktiska utbildning, således frågor, vilka närmast hörde under Kungl. Maj:ts prövning. Departementschefen funne därför den omständigheten, att de rent praktiska skälen för prebendeinstitutionens bibehållande på denna enstaka punkt ansåges starkare än i fråga om övriga professurer, icke böra utgöra hinder för riksdagen och kyrkomötet att i princip lämna sitt medgivande till samtliga professors-

prebendens indragning samt bemyndiga Kungl. Maj:t att, i den ordning Kungl. Maj:t prövar skäligt bestämma, och enligt den ersättningsgrund, som i cirkuläret den 28 april 1882 finnes angiven, successivt genomföra sagda indragning.

Utskottet, som finner goda skäl vara anförda till stöd för den av departementschefen intagna ståndpunkten, anser sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag.

Vad framställningen i övrigt beträffar torde densamma icke påkalla något utskottets vidare yttrande.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må för sin del medgiva, att indragning av de teologie professorsprebendena må i den ordning Kungl. Maj:t prövar skäligt bestämma och enligt den ersättningsgrund, som i Kungl. Maj:ts cirkulär den 28 april 1882 finnes angiven, successivt genomföras.

Stockholm den 7 maj 1920.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtandet nr 110.
